

Overdracht en bestrijding fytoplasma's ("Lissers") in hyacint

Peter Vreeburg, André Korsuize, Maarten de Kock, Khanh Pham, Joop van Doorn en Peter Vink
e-mail: peter.vreeburg@wur.nl

Toename Lissers

- In de afgelopen jaren is sprake van een toename van infectie met fytoplasma bij hyacint ("Lissers" genaamd)
- Epidemie na een "warm" voorjaar in 1970, 1994 en 2003, maar nu elk jaar vanaf 2007
- De aantasting is ook bekend bij gladiool ("vergelingsheksenbezemsziekte") en is nu ook aangetoond in Muscari en Scilla
- Ook sprake van toename van aantasting door fytoplasma's/cicaden in fruit en sierteelt
- Vooral in bosrijke omgevingen en beschutte percelen

Fytoplasma bij bolgewassen

- Fytoplasma's zijn bacteriën zonder celwand en pathogeen voor planten en insecten
- Zeer veel soorten bekend met brede waardplantreeks
- Bij bollen "Aster Yellows" groep: DNA-toets aanwezig
- Persistente verspreiding door (dwerg)cicaden

Cicaden

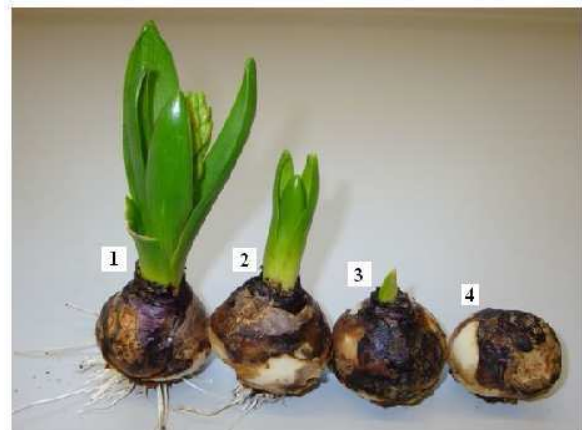

Dwergcicaden

- Bekende vectoren: *Macrostelus spp.* en *Dalbulus spp.*
- Aanwezig in cultuurgewassen, struikgewassen, bosschages rond percelen en in bomen
- Kunnen grote afstanden afleggen
- Worden pas actief na een warme droge periode
- In 2009 en 2010 gesignaleerd vanaf begin/half april

"Lissers" bij hyacint en Muscari

Met een DNA-toets werd in de bollen 3 en 4 fytoplasma aangetoond

Symptomen hyacint

- Keiharde bol
- Geen of enkele dunne wortels
- Smalle korte spruit, soms paarsrood van kleur met kleine bloem met weinig nagels
- Symptomen pas in jaar na infectie zichtbaar (broei!)
- Bij holbollen geen vorming van broedbollen
- Geen symptomen bij plantgoed als gevolg van bestrijding van het fytoplasma door de heetstookbehandeling

Onderzoek vanaf 2011

- Bestrijding cicaden met insecticiden en boldompeling
- Bestrijding fytoplasma in de leverbare bol na rooien
- Vaststellen besmettingsperiode
- Monitoring cicaden op het veld